

Prof.dr hab.Wojciech Pyziół

Krakowska Akademia im.Andrzeja Frycza Modrzewskiego

w Krakowie

R E C E N Z J A

**rozprawy doktorskiej p.mgra Michała Synowca p.t. „Charakterystyka
prawna usługi płatniczej acquiringu i umowy łączącej agenta
rozliczeniowego z akceptantem**

Promotor: Prof.dr hab.Mirosław Stec (Uniwersytet Jagielloński)

A.Uwagi ogólne o temacie rozprawy

Wybór tematu oceniam w pełni pozytywnie.Jest to temat zupełnie nieopracowany w piśmiennictwie prawniczym (pomijając nieliczne opracowania o charakterze komentarzowym).Jest to także temat o dużym znaczeniu praktycznym.Mało który użytkownik usług płatniczych zdaje sobie sprawę z samego „istnienia” tzw. agenta rozliczeniowego,a jeśli już,to z jego roli odgrywanej przy realizacji transakcji płatniczych dokonywanych z użyciem kart płatniczych bądź przy zakupach „internetowych”.Co więcej,mało który użytkownik usług płatniczych słyszał w ogóle o usłudze acquiringu oraz o umowie acquiringu nie zdając sobie sprawy,iż owa usługa (umowa) są niezbędną przesłanką

skutecznej zapłaty z użyciem w/w instrumentów płatniczych.

Okoliczność, iż temat acquiringu jest tematem „nowym” i nieopracowanym sprawia, iż recenzowana rozprawa niejako z natury rzeczy musiała przybrać postać opracowania w pełni samodzielnego dającego asumpt do przedstawienia przez doktoranta twórczych ustaleń i wniosków.

B.Określenie celu badawczego – konstrukcja rozprawy

1. Wiadomo, iż końcowa „wartość” każdego opracowania naukowego, a więc i rozprawy doktorskiej zależy w decydującej mierze od właściwego określenia problemu naukowego, jaki autor ma zamiar „samodzielnie” rozwiązać (art.187 ust.2 ustawy z 2018 r. -Prawo o szkolnictwie wyższym). Autor najzupełniej prawidłowo uczynił zadość temu wymogowi (zob.ss.19-20 rozprawy) prezentując przy tym przyjęte przez siebie hipotezy badawcze. Należy uznać, iż zakreślony przez autora cel badawczy został przez autora w pełni zrealizowany.

2. Konstrukcja rozprawy nie budzi żadnych zastrzeżeń. Przyjęte przez siebie założenia konstrukcyjne autor realizuje w sposób prawidłowy i zdyscyplinowany. Nie wykracza on poza zakres obranego przez siebie tematu – rozprawa w zasadzie nie zawiera fragmentów „zbędnych”.

Z drugiej jednak strony można podnieść, iż autor pominął (częściowo

świadomie) pewne istotne dla tematu zagadnienia – bliżej na ten temat uw. poniżej).

C.Aspekty formalno-warsztatowe rozprawy

1.Ocena formalno-warsztatowa rozprawy jest wysoce pozytywna.Autor uwzględnił w całości ustalenia zawarte w literaturze polskiej.Uwzględnił także – w zakresie niezbędnym – dorobek literatury obcej,zwłaszcza w zakresie czynionych przez siebie uwag porównawczych.Co do wykorzystania źródeł prawa doktorant uwzględnił nie tylko prawo polskie,ale także i prawo unijne.

2.Należy z uznaniem podkreślić krytyczny stosunek autora zarówno wobec aktualnie obowiązujących regulacji prawnych,jak i wobec poglądów prezentowanych w -skądinąd szczupłej- krajowej literaturze.Krytyczne stanowisko autora jest zawsze należycie uzasadnianie w sposób rzetelny i wyważony.

3.Na wysoką ocenę zasługuje także strona czysto redakcyjna rozprawy.Język autora jest precyzyjny i łatwy w odbiorze.Lektura pracy nie jest nużąca (jak to jest nierzadko w przypadku innych opracowań naukowych).

D.Ogólna ocena rozprawy pod względem merytorycznym

Pod względem merytorycznym recenzowana rozprawa zasługuje na wysoce pochlebną ocenę i to z następujących kilku powodów.

Po pierwsze, mamy tu do czynienia z pierwszym w doktrynie opracowaniem o charakterze monograficznym poświęconym tematyce *acquiringu*. Z wywodów autora wynika, iż relacje pomiędzy agentem rozliczeniowym a akceptantem usługi *acquiringu* są teoretycznie i praktycznie dosyć skomplikowane. Autor wziął pod uwagę różne występujące w praktyce „modele biznesowe” w ramach których są świadczone usługi *acquiringu* i na tej podstawie starał się skonstruować określony przez siebie „syntetyczny” model tejże usługi. Na bazie dokonanych tak przez siebie ustaleń podjął następnie próbę ustalenia cech charakterystycznych umowy zawieranej pomiędzy agentem rozliczeniowym a akceptantem jako formy prawnej „realizacji” w/w usługi.

Po drugie, recenzowana rozprawa jest rozprawą w pełni oryginalną. Zawiera ona cały szereg krytycznych poglądów co do aktualnego stanu regulacji prawnych, jak również i wobec prezentowanych w doktrynie poglądów.

Po trzecie, autor wykazał umiejętność prawidłowego „definiowania” problemów oraz zdolność do ich rozwiązywania w oparciu o dogłębną analizę odnośnych regulacji prawnych.

Po czwarte wreszcie, recenzowana rozprawa zawiera w swojej treści także i wartościowe wnioski *de lege ferenda*. Co do tych ostatnich -- wolałbym, aby były one przedstawione w formie projektów odnośnych przepisów prawnych.

E.Uwagi polemiczne o charakterze szczegółowym

1. Jest niejako standardowym obowiązkiem recenzenta rozprawy doktorskiej zgłoszenie pod jej adresem również i uwag o charakterze krytycznym bądź polemicznym. Czyniąc zatem zadość temu obowiązkowi pragnę podkreślić, iż moje uwagi w żaden sposób nie rzutują na ogólną ocenę rozprawy, która pozostaje bardzo wysoka. Ograniczę się w tym miejscu do przedstawienia jedynie dwóch uwag krytycznych w oczekiwaniu, iż doktorant ustosunkuje się do nich w trakcie publicznej dyskusji nad rozprawą.

2. I tak, po pierwsze, budzi wątpliwości całkowita (choć świadoma) rezygnacja przez autora z analizy tzw. stosunku podstawowego łączącego płatnika z odbiorcą. Oczywiście nie musiał autor rozprawy analizować tego stosunku w sposób całościowy. Ale powinien on być omówić relacje zachodzące pomiędzy stosunkiem podstawowym a stosunkiem łączącym agenta rozliczeniowym z akceptantem (p. niżej).

I po drugie, autor zrezygnował z analizy problematyki oceny prawnej kwestii odpowiedzialności stron umowy acquiringu. Nie wydaje się, aby taka decyzja była właściwa. Można bowiem zadać pytanie, wobec jakiego podmiotu akceptant może podnosić roszczenie w przypadku, gdy nie otrzymał środków pieniężnych z tytułu n.p. umowy sprzedaży itp. Czy

może on, w szczególności, wystąpić z roszczeniem o zapłatę w stosunku do płatnika (n.p. kupującego w sklepie spożywczym) ?

F. Konkluzja

Recenzowana rozprawa jest w pełni samodzielny i oryginalny opracowaniem bardzo ważnego -teoretycznie i praktycznie – zagadnienia naukowego, które dotąd nie było w doktrynie rozwiązane.

Doktorant wykazał z całą pewnością umiejętność prowadzenia samodzielnych badań naukowych. Wykazał również wysoki poziom wiedzy w zakresie publicznego i prywatnego prawa gospodarczego. Jego rozprawa stanowi istotny wkład w rozwój doktryny prawa gospodarczego.

Mając powyższe na względzie stwierdzam, iż recenzowana rozprawa spełnia w całej rozciągłości i w stopniu zasługującym na wyróżnienie wymogi stawiane rozprawom doktorskim przez obowiązujące przepisy ustawowe. Jako taka, może z pewnością stanowić podstawę dla dalszych stadiów przewodu doktorskiego.

Kraków, 13 września 2022 r.

Prof.dr hab. Wojciech Pyziół